

MARIBORSKI

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, četrtek 20. maja 1920.

Št. 111.

Konec poliskega prodiranja v Rusijo.

Papežev apostolski vikar na Reki. — Sultan odstopi. — Konferenca vesoljnega židovstva.

Občinski volilni red za Slovenijo.

»Mi smo s tem volilnim redom izprožili izstrelek iz najtežjega topa. Ta ogenj bo dobrodejno vplival na razčiščenje naših političnih razmer.«

Slovenec, št. 111.

Svojčas je demokratična slovenska deželna vlada predložila centralni vladi v Beogradu v odobrenje nov občinski volilni red za Slovenijo; homatije ki so nastale pozneje v Beogradu pa so zakrivil, da ta volilni red še ni bil sankcioniran. Ta volilni red pa je poznejša klerikalna deželna vlada preustrojila tako kakor so zahtevali interesi klerikalcev ter ga ponovno predložila v Beogradu. Korošec in Protić sta bila pač prijatelja ter povsod podpirala eden drugega in tako je tudi v tem slučaju Protić ugodil Korošču in njegovim pristašem.

Ko so se te dni vršila pogajanja za koncentracijsko vlado, so bili klerikalci v strahu za ta svoj volilni red ter so na vse

načine delali, da bi bil odobren poprej predno se sestavi koncentracijska vlada. In to se jim je tudi posrečilo. O regentovem podpisu tega, po klerikalno prikrojenega volilnega reda, se je izvedelo šele potem, ko so bili dogovori med vladnimi strankami in demokratsko zajednico za sestavo koncentracijske vlade že končani. Ta vest je vzbudila v parlamentarnih krogih ostre kritike, ki so padale na naslov dr. Koroščeve zahrbtnosti in ne- lojalnosti, ki se ni sramovala sredi pogajanj in tik pred njihovo zaključitvijo na tihotapski način uzakoniti ta za svoje strankarske namene prikrojeni občinski volilni red.

S tem volilnim redom se uvaja splošna in enaka volilna pravica s proporcem. Pravico voliti imajo vsi možki in ženske, ki so dopolnili 21. leto, ki so državljani kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter bivajo vsaj eno leto nepretrgoma v dotični občini. Paragraf peti razglša pasivno volilno pravico tudi za ženske: Za občinske odbornike in njihove namestnike smejo biti izvoljene vse osebe moškega in ženskega spola, ki imajo aktivno volilno pravico in ki sicer niso na ta ali oni način izgubili volilno

pravico. Razlika med možko in žensko pasivno volilno pravico je le ta, da ima pasivno volilno pravico le vsaka četrta onih žensk ki se nahajajo na kandidatni listi. Volilni red vpeljuje dalje volilno dolžnost ter vezane kandidatne liste s proporcem.

Naši klerikalci se radi ponašajo s svojo velikansko premočjo. Vsa Slovenija, pravijo je na njihovi strani, drugih strank po njihovi trditvi pri nas sploh ni. Toda to so le fraze, le prazne besede, ki pa niso prazno izgovorjene, ampak namenoma; za tem kričanjem se skriva agitatorična podjetnost. S tem, da neprestano kriče, da so najmočnejša in edina stranka v Sloveniji hočejo privabiti v svoj krog predvsem one mlačneže, ki nimajo lastnega izrazitega političnega prepričanja ter se ponajveč pridružijo ob času potrebe oni stranki, ki je najmočnejša, ker ravno od nje pričakujejo največ koristi.

Da so bili klerikalci pri nas svoj čas res močni, to priznavamo, toda to moč so si pridobili največ s črnim terorjem Šušteršičevega generalnega štaba in njegovih podčastnikov kaplanov. Ob početku svetovne vojne pa je večina našega naroda spregledala

L. Stané:

V tihi noči ...

(Dalje.)

Pogledal sem zdravnika. Stal je nepremično pri postelji in temno zrl pred se. Kaj neki premišljuje? Njegovo temno čelo in namršene obrvi pričajo o težkem notranjem boju, s katerim hoče zdravnik iztrgati neizprosno tiranu, smrti, svojo žrtev, katere se že oklepajo mrzli, koščeni prsti. Tudi meni je postajalo čudno pri srcu. Ali je to samo domišljija? Ne. Tudi jaz sem čutil bližino Onega ...

Zdravnik mora biti istočasno filozof, sem si mislil. In vendar; ali mu ne postaja ta lastnost večkrat škodljiva? Čemu premišljevanje? Ali ne ovira to našega poklica?

Glava mi je postajala trudna, pred očmi se mi je temnilo. Živci so bili vsi razdraženi in mi niso hoteli odgovarjati na moja vprašanja. Čuditi sem se moral zdravniku, ki je stal ob postelji, kakor bi bil zamaknjen v kako čudno podobo. On je vendar imel pred seboj že mnogo podobnih slučajev, kako mu mora imponirati tale, ki ni vendar nič posebnega.

Moje premišljevanje je pretrgalo lahko ječanje ranjenca. Odprl je oči, le napol, in ko nas je zapazil, se mu je obličje zjasnilo,

kakor nebo, ki se po končani nevihti veseli skorajšne sprave razburkanih elementov. Ali upa od nas sreče, zdravja? Srce se mi je stisnilo ob tem pogledu, a zdravnik ga ni videl.

Dolgo ni okrenil pogleda od nas in končno tiho, komaj slišno izpregovoril:

»Gospod doktor, ali bo trajalo še dolgo?«

Tedaj se je zdravnik zdržnil, kakor bi se prebudil iz dolgega, težkega spanja, rekel bi skoro prestrašen.

»Kaj pa, sinko moj?«

»Ali moram res umreti?« se oglasi še tišje mladi bojevnik.

»Neumnež! Kaj bi nato mislil, saj bo kmalu zopet dobro. Pa le miren bodi in mi ne govori. Poskusi spati, pa bo spet dobro.«

Bolnik je sugestivno zaprl oči, a spal ni.

(Konec prih.)

Siriški.

Agitacija.

(Konec.)

Deževati je začelo. Izposodim si pri vrtarju star dežnik in hajd še enkrat k Zlati. Trgovina zaprta. Zato nazaj proti koncertni dvorani. Saj gotovo oblega blagajno že vse polno ljudi. Ura nekaj čez devet. Dvorana zaprta. Vse tiho. Izza vogala se prikaže zna-

nec. Vendar en človek! »Vzemite sedež bolj v sredini; tam se zelo lepo sliši«, mu prigovarjam. »Oprostite, poslan sem, da vglasim glasovir, preskrbite mi ključ.«

Tak, tako! Začel sem sovražiti ves svet, najbolj svojega konkurenta, odbornika Zormana. Da bi ga vrag pocitral, predno bo začel, ali vsaj konec koncerta.

Koncert se je začel in končal v strašno veliko zadovoljnost vseh navzočih — razen mene — pri precej polni galeriji in napol praznih sedežih.

Po koncertu sedem in napišem na razne velmože sledečo »molbo«: »Tisoč kron sem stavil, da bo koncert razprodan, dvorana polna. Toda vas in marsikoga ni bilo. Dajte cesarju, kar je cesarjevega, meni, kar je mojega. Povrnite mi denar, zakaj stavil sem ne morda na svoje bogastvo, ampak na vaše rodoljubje. Sodil sem namreč, da vam preostaja še nekaj drobiža za take kulturne namene in da se vam je omilila naša pesem«. — Koliko in kakšnih odgovorov bom pač dobil?

Danes dopoldne sem pa prejel troje pisem.

Prvo: Kako je izpal koncert? Upam, da je bilo razprodano. Mi nismo mogli priti; vreme je obetalo tako lepo, da smo raje napravili izlet. Imeli smo se res krasno. Danes

ter razočarana pljunila na gnusno klerikalno-avstrijsko divjaštvo ter se obrnila od njih. Klerikalna stvar je takrat v Sloveniji padla na minimum, na katerem bi bila tudi ostala, da se niso pravočasno potuhnili ter postali iz črnožoltih avstrijskih denuncijantov in rabljev narodnozavednih Slovencev — zagovorniki jugoslovenske ideje. Ljudstvo je tej njihovi nenadni izpremenci verjelo ter ni opazilo, da je njihova ovčja koža samo oblačilo, ki naj prikrije naravno volkovo in tako se je mnogo poprejšnjih spreobrnjenecv zopet vrnilo v svoj tabor; večina pa se jih ni več vrnila.

To so naši klerikalci vedeli in radi tega so se bali občinskih in državnoborskih volitev. Tu je tičal pravi vzrok, zakaj so hoteli na vsak način priti do vlade, zakaj so zapostavili vse tako nujne državne in narodne interese, razbili svoječasno koncentracijsko vlado ter onemogočili delovanje poznejše demokratične, zato so tudi delali na vse načine, da odgode volitve; posebno pa občinske, ki bi se bile morale sicer že izvršiti. Na vlado so hoteli priti, sami na vlado in to za vsako ceno in to samo zato, da si bodo potem nemoteno prikojili volilni red tako, kakor zahtevajo njihove strankarske koristi. In to so — žalibog — dosegli ter utihotali sedanji novi volilni red za Slovenijo. Sedaj, ko so to dosegli, sedaj jim ni več do samovlade, zato so brez odpora pristali na koncentracijsko vlado, sedaj, ko imajo, kar so hoteli imeti, ko se jim to, kar so si vzeli, ne da več odvzeti. Svoje črne zavratnosti in podlosti niso še nikoli tako jasno pokazali kot sedaj.

Ker so uvideli, da bi brez žensk propadli, so se oklenili te poslednje rešilne bilke — dosegli so volilno pravico za vse ženske brez izjeme. Naše ženske so že po naravi bolj klerikalno nagnjene in to celo soproge in hčere sicer narodnih in naprednih mož, dajo pa se tudi lahko preslepiti. Kakšen upliv imajo na naše podeželsko ženstvo farovž, prižnica in spovednica, to je stara in znana stvar. Pred volitvami se bodo

imam malo mačka, Sicer pa: Vaš zbor vivat, floreat, crescat.

Drugo pismo: Vstopnic nisem hotel naročiti, ker se je vreme nekam kisalo. Kdo bi bredel po blatu! Sicer je bilo pa tudi brez mene prav gotovo razprodano. V Limbušu smo se izborni imeli. Hudimana je drago vino.

Tretje pismo: Čisto pozabil sem na prijazno povabilo. Tako malo reklame delate. Pismo se prebere in vrže v — koš. Sicer mi pa ni žal, zakaj tudi tukaj smo se dobro imeli. Vinček pa tak!

Ravnokar mi prinaša pismonoša še četrto pismo: Zakaj tako pozno pošiljaš vabila? V soboto smo krokali, sedaj, ko to pišem — oprost, roka se mi nekoliko trese — sem ravnokar vstal, ura je pa že deset in koncert se pričenja. No, pa fajn zapoje! Potrebna je taka duševna hrana našim mlačnim ljudem ob narodni meji.

Morda dobim še kako »zahvalno pismo«, kjer mi bo kdo priporočal, naj kar najnujnejše ponovimo »krasno uspeli koncert«, da bo že on garantiral, da bo dvorana razprodana.

Naj bo kar hoče. Stavljam ne bom več, pa tudi agitacije in reklame ne prevzamem več.

Z odbornikom Zormanom sva se pa pogodila, da plačujem zgubljeno stavo na mesečne obroke.

Stenska ura bo pa še dolgo tiktakala: tisoč in tolk' in — jaz se bom solzil.

Maribor, dne 17. maja 1920.

vrgli naši kaplani na ženstvo kakor kragulji na kokoši, grozili jim bodo z večnim ognjem in prokletstvom na tem in onem svetu, če ne bodo volile ž njimi. Uspeh gotovo ne bo izostal. Slovenec sam pravi: »Mi smo s tem volilnim redom izprožili strel iz najtežjega topa...«

Toda vse to nas prav nič ne vznemirja. Klerikalna stvar stoji in pade z ljudsko nedvednostjo in temo. Ker pa luč vedno bolj zmaga, temo in jo je pri vseh kulturnih narodih že več ali manj premagala, smo torej trdno prepričani, da bo ta luč prosvete pregnala tudi iz najširših podeželskih mas ono črno temo in ž njo tudi kužni klerikalizem, najogabnejši politični nestvor, kar se jih je kdaj porodilo med človeštvom.

Sokolski zlet v Pragi.

Veliki vsesokolski zlet v Pragi — se je že začel. Zlet ne bo trajal namreč samo nekaj dni, ampak nad dva meseca. Že prvi dnevi meseca maja so bili posvečeni sokolski misli in mladina je v navdušenih vrstah hitela pozdravit kraj, kjer se bodo vršili glavni nastopi koncem junija. Na Letni se že dviga ogromno vežbališče, ki bo sredi junija gotovo. Med tem se vrše predzletne slavnosti. Preteklo nedeljo so igrali v »Šarki« Šubertovo igro »Jan Vyrava« v prirodnem gledališču (Največje gledališče te vrste v Evropi). Predstave se je udeležilo 20.000 ljudi. Med tem se pripravljajo druge velike stvari. Iz Amerike odideta dne 22. t. m. dve ladji z ameriškimi gosti, ki vozijo s seboj tudi živila. Amerikanski Čehi so poslali češkemu sokolstvu 50.000 dolarjev kot potporo za zlet. Amerikanci so zbrali ta denar na ta način, da je dal vsak Sokol — en dolar. Sprejem Amerikancev na syobodnih čeških tleh bo veličasten. — Poseben odbor pripravlja slavnostno igro: sodelujejo pesniki, igralci, režiserji, slikarji in skladatelji. Vprizorili bodo »osvobojenje domovine«. Pravijo, da bo to nekaj velikanskega; prizor se bo vršil pred soho Syobode; nastopili bodo: otroci, mati domovina, zbor genijev, črni jezdec (vojna), beli jezdec (legije) itd. Predzletne slavnosti se začne 5. junija z umetniško akademijo, (Destinova, Kubelik itd.) 6. junija nastop šolarjev. 12. junija slavnostna telovadna akademija. 13. junija nastop naraščaja. 19. junija slavnosti naraščaja. 20. junija spreved in telovadba naraščaja. 21. Slavnost na Žofinu. Zlet se začne 25. junija s sledečim programom: 25. tekma Sokolov, 26. tekma moštev, 27. skušnje za proste vaje, umetniška akademija, obisk groba Tyrš-Fügner, slavnostna predstava, Večer na Vltavi. 28. tekme. Polaganje kamena za Žižkov spomenik. Poklonitev prezidentu Masaryku, javna telovadba, slavnostna scena, sokolski večer na Vltavi. 29. spreved po Pragi, javna telovadba. 30. Vidov dan v čast Jugoslovenov, javna telovadba, koncert na čast Jugoslovenom (sodelujejo jugoslov. umetniki). 3. julij ameriškanski koncert. 4. julij ameriškanski dan. 5. julij slavnostni koncert pred Husovim dnevom. 6. julij narodni praznik (Husov dan). Program je torej velik in lep. Češko Sokolstvo je zmaga, zlet se vrši. Vemo, da mnogi naši ljudje žele iti na zlet v Prago. To bo mogoče le z resno pripravo, ako poskrbimo za prehrano naših gostov. Praga se bo napolnila; češki narod bo imel svoj veliki praznik. Vemo, da bomo tam dobrodošli gostje, a računati moramo z razmerami.

Podpirajte „Jugosl. Matico“!

Politične vesti.

Pokrajinske vlade in sprememba v Beogradu. S spremembo samoreakcionarnega beogradskega kabineta v koncentracijski kabinet bo imela za posledico da se bodo v tem smislu rekonstruirale tudi posamezne deželne vlade. Rekonstrukcija slovenske deželne vlade se bo, kakor doznavamo, izvršila v kratkem.

Demokratska zajednica je dosegla pred svojim vstopom v koncentracijsko vlado popolno ugoditev predloženih zahtev, tako glede povrnitve onih 20% odvzetega denarja, dovolitev kreditov za invalide ter nabavo poljedelskih strojev, skorajšnjo rešitev uradniškega vprašanja. V slučaju, da v parlamentu ne pride do sporazuma glede ustave, se je sporazumno sklenilo, da predloži vsaka skupina zase ustavni načrt, katere bo potem pregledala in izenačila konstituenta. Volitve se morajo izvršiti popolnoma svobodno, po medsebojni kontroli. Izvesti se mora tudi agrarna reforma, katere resort je prevzel demokrat Hinko Krizman.

Kdo je reški apostolski vikar Constantini. Constantini, ki ga je poslal papež na Reko kot svojega zastopnika, je zagrizen italijanski nacijsalec in velik osebni prijatelj reškega poveljnika generala Gigantea. Med vojno je bil zaposlen na italijanski fronti proti Avstriji ter je posebno znan po svojem smrtnem sovraštvu do Jugoslovenov.

Papež in naši klerikalci. Naši klerikalci so vsled nečuvnega papeževga nasilja nad našimi pravicami na Reki v veliki zadregi. Zagovarjati papeža ne morejo, ker vejo, da bi s tem vzbudili burjo ogorčenja, napadati pa ga kot njegovi hlapci tudi ne smejo, radi tega so si izmislili drugo: »Slovenec« si je naročil iz Beograda poročilo, katero trdi, da je imenovanje Constantinija za reškega apostolskega vikarja doslej le nepotrjena govorica. To je laž, kajti vest je s tem, da je Constantini že prispel na Reko ter prevzel posle dovolj potrjena, tudi če se uradno nikoli ne potrdi. Izgovor je vsak dober, samo če pomaga; samo žal, da ta ne bo pomagal.

Dnevne vesti.

Mariborski delavec izide v soboto s priložnostjo, na kar opozarjamo naše čitatelje in inšerente.

Poverjenik dr. Verstovšek potuje, mesto da bi se počel s svojimi poverjeniki posli po Avstriji ter pripravlja ugodnosti za orlovski tabor v Mariboru. Svoječasno so klerikalci napadli dr. Kramerja, ker je za časa ko je bil minister prišel v Ljubljano ter so ga videli s palico na cesti; klerikalni poverjenik pa nemoteno zanemarlja svoje uradne posle ter agitira za Orle. Upamo pač, da bo dr. Verstovšek kmalu popolnoma na dispozicijo Orlom in klerikalni stranki.

Zakaj je klerikalna deželna vlada odstavila v Št. Lenartu v Slov. Goricah dosejdanega gerenta, nadučitelja Kopača, nam je povedala včerajšnja »Straža«, sicer menda nevede in nehote. Iz »Stražine« notice se da namreč posneti, da je bil vzrok za to ta, da je g. Kopač pripomogel, da je nekdanjo šulferajnsko šolo dobil »Sokol« v Št. Lenartu. Pa naj še kdo reče, da ni to klerikalno nasilje; črni teror s kakršnim se lahko ponaša samo slovenska klerikalna deželna vlada.

40-letnica Schulvereina se je vršila z veliko slavnostjo na Dunaju.

Vprašanje jezika. V ljubljanskih listih, posebno v „Slovenskem Narodu“ se je te dni mnogo razpravljalo o vprašanju našega književnega jezika. Pojavili so se različni gospodje, ki so v svojem naivnem idealizmu predlagali naj se slovenščina kar neredbenim potom spravi s sveta ter nadomesti z nekako jugoslovenščino. Neki tak zagovornik nove jugoslovenščine zagovarja istočasno cirilico ko hoče odpraviti slovenščino in vendar bi bila opustitev cirilice tisočkrat lažja nego odprava slovenščine, ki je vsaj zaenkrat praktično neizvedljiva. Tem gospodom je dal dobro lekcijo g. Josko Jurkovič v včerajšnjem „Sl. Narodu“. Po našem mnenju je za take razprave, ki le škodujejo škoda časa in papirja.

Dar. Prostovoljnemu rešilnemu oddelku sta darovala g. Viljem Ilger in njegova gospa soproga o priliki praznovanja srebrne poroke 1000 K. Presrečna hvala.

Nabiralni dan za prostovoljni rešilni oddelk. Vse one dame, ki so se že prijavile za sodelovanje se naprošajo, da se zglase jutri v petek ob 19. uri v dvorani na Koroški cesti št. 12.

Mariborski denarni zavodi v soboto pred binkošti ne bodo uradovali in bodo blagajne zaprte.

Mestno kopališče se dne 22. maja t. l. zapre za delj časa radi čiščenja kotlov in prenovitve kopališča. Zopetna otvoritev se bode pravočasno naznanila.

Pristojbina za agenture po 2000 din. je namenjena le za agenture ki se pečajo z izseljevanjem ne pa za trgovske agenture, kar naj blagovolijo merodajne osebe vzeti na znanje. Trgovski gremij.

Bufet pri plavalni šoli. Pri mestni plavalni šoli se je ob bregu napravil bufet, ki se bo oddal v najem za letošnjo kopališko sezono t. j. od približno koncem maja do srede septembra. Obrtno upravičeni interesi se vabijo, da vložijo ponudbe (z obnovitvijo zakupnin) do 28. t. m. 12 ure dopoldne pri mestnem magistratu mariborskem.

Vrtni koncert, se vrši danes v četrtek 20. t. m. od 19.—22. ure na vrtu v Narodnem domu. Vstop prost!

Za pse. Z ozirom na dejstvo, da se pasja steklina vžlic vsem veterinarim varnostnim odredbam vedno bolj razširja, da je pasja steklina pred kratkim časom zahtevala celo človeško žrtve, odreja mestni magistrat, da se bo v bodoče v smislu tukajšnjega rezglaša z dne 4. 2. 1920 št. 2105 točke 3., 4., 6., 7., in 8 vsak pes, ki bi se ga nezadostno zavarovanega zalotilo brezpogojno pokončal. Ta razglas stopi v veljavo 24 ur po razglasitvi na obč. deski.

63.665 nemških otrok iz nem. Avstrije je po uradnih podatkih v tujini, kjer žive od milosti dobrih ljudi (v Švici, v Italiji, na Švedskem). Ako pomislimo, da je število porodov zelo padlo in da umirajo ljudje na Dunaju trumoma na tuberkulozi, kaže nam to število težek pogled v bodočnost, kajti razmere v nem. Avstriji se še ne bodo tako kmalu izboljšale. Strašna je svetovna Nemezis!

Pater Hlinka zahteva, da se morajo po slovaških cerkvah 4-krat na leto vršiti ofri za klerikalni tisk.

Madžari iščejo svojih bratov. Težke razmere na Madžarskem silijo ljudi, da zapuščajo domovino. Dočim dobe Rusi pri svojih bratih Slovanih pribežališče v Čehoslovakiji in v Jugoslaviji, nimajo Madžari v Evropi nobene bratskega naroda, zato so se obrnili na Japonec, da bi jim pomagali. Japonci so odgovorili, da dobijo inženirji in tehniki delo pri njih — za druge pa ne bojo skrbeli.

Kultura in umetnost.

Častni večer gospe Berte Bukšekove in Vala Bratine. Jutri zvečer praznujeta naša zaslužna umetnika svoj častni večer s težko igro »Satan v ženski« (Žena-vrag) Igra zahteva samo tri, toda tri izvrstne in dovr-

šene igralce, ki morajo izdrževati sami, skozi celih pet dejanj zanimanje publike. To ni lahka stvar, kljub temu, da je igra že sama na sebi res zanimiva in vseskozi napeta. Da pa bosta gospa Bukšekova in gospod Valo Bratina s tretjim igralcem, našim mojstrom Nučičem, dovršila to težko nalogo do popolnosti in uspeha, to je gotovo. Dolžnost vsakega mariborskega Slovenca in Jugoslovana pa je, da se ta večer oddolži našima umetnikoma, ter ne izostane od predstave.

Gostovanje Josipa Povheta, režiserja in spevo-komika kr. gledališča v Ljubljani. V nedeljo in ponedeljek nastopi v našem gledališču Josip Povhé, režiser in prvi komik kr. gledališča v Ljubljani, kot gost. Josip Povhé je dobro znan našemu občinstvu, ker je gostoval že v Narodnem domu. Dobro so nam še v spominu njegovi duhoviti dovtipi. V nedeljo nastopi gosp. Povhé v „Nebesih na zemlji“, v igri ki je že sama na sebi polna humorja. Nastopil bo v ulogi Vesela. V ponedeljek pa v ulogi Cvirna, tovarnarja ženofa v „Španski muhi“. Opozarja se, da sta obe gostovanji v abonementu.

Razne vesti.

Slika iz predmestja. Tam v neki predmestni, podstrešni sobici v Ljubljani stanuje vdova-delavka s svojim 13-letnim, po lišpu hlepečim dekletcem. Nekada dne mati zbolj, mora v bolnišnico ter pusti hčerko samo v svojem tihem, ubožnem stanu. Mati je v bolnišnici. Mlademu, z družbo umetniško nadebnih »žabic« občujočemu dekletu se za hoče po slaščicah, sladkarijah in »azurno-tenkih, pikantnih nogavicah« Drobna g'avica pride na idejo. Urno pograbi kose perila, rjuhe, srajce in drugo ter na starino ž njimi. Neki starinarki proda vse za 975 K. Denar! Denar! Želje so izpolnile! Kupljene so nove azurne nogavice za 200 K. Potem bufet, slaščičarna. Izda znatne vsote za slaščice. Samo en dan je pustila v nakem buffetu 200 K. Denar je pri kraju; lahkomišelnost življenje je tako mikavno in zapeljivo. Zopet proda neki ženščini na Sv. Petra cesti materine stvari za 2220 K in potem drugim osebam za 680 K. Iz hvaležnosti in v razkošnem veselju podari mlada »žabica« še svojemu plesnemu učitelju — 100 K. Mati se vrne iz bolnišnice. Začudeno in preplašeno zre po svoji nemi sobi. Skoro vse je prazno in raznešeno. Ni rjuh, ni brisač, ni perila, ni čevljev, ni ure! Sploh tatovi so morali biti v njenem stanu. Ugotovila je, da ji je izginilo za 10.000 K raznih stvari. Naposled je dekletce priznalo materi svojo zablodo.

Zadnje vesti.

Vsa Rusija proti Poljakom.

DKU Moskva, 19. maja. (Brezžično). Protipoljsko gibanje se je razširilo vse do Turkestanu. Tisoči in tisoči se javljajo iz vseh delov države kot prostovoljci za protipoljsko fronto. V Sibiriji živeči Litavci in Belorusi so sklenili na svojem zadnjem zborovanju v Omsku, da se udeležijo aktivno boja proti Poljakom. Istotako so se javili na fronto tudi v ozemlju Samara živeči poljski in ukrajinski delavci ter stvorili prostovoljske oddelke. V Odesi so napravili bivši Denjikinovi častniki tamošnji sovjet, da jim dovoli udeležiti se boja za osvoboditev Rusije od Poljakov.

DKU Moskva, 19. maja. (Brezžično). Na zapadni fronti so dosegle sovjetske čete pomemben uspeh. Prekoračile so pri Polocku reko Duno in prisilile Poljake, da so se umaknili.

DKU Varšava, 19. maja. Frontno poročilo z dne 18. t. m. Južno od reke Dune so se poljske čete po dolgih, trdovratnih bojih vsled pritiska premočnih sovražnih sil umaknile na novo obrambno črto.

DKU Dunaj, 20. maja. Kakor poroča »Neue freie Presse« je po vsej Poljski odredjena mobilizacija letnikov 1896, 1900 in 1901.

Papežev apostolski vikar na Reki.

LDU Reka, 19. maja. Novi apostolski administrator na Reki, Msgr. Celso Constantini, je v sporazumu z načelnikom Gigantijem otvoril v nedeljo, 16. t. m. stolno cerkev s kratko mašo. Reška »Vedetta d' Italia« je dan poorej pisala, da gre za dogodek, ki ga bodo meščani jako radi sprejeli na znanje in da bodo v velikem številu sodelovali pri otvoritvi stolne cerkve, na katero so navezane njih najstarejše tradicije in ki je ostala zaprta izza zadnjih dogodkov, kateri so povzročili, da je moral njih ardiški kaplan oditi. Reške žene so z ogorčenjem spremljale tajne mahinacije svojih neprijateljev, ki so se drznili odkrito napadati italijanske duhovnike, ter so povzročile zatvoritev cerkve, da ne bi mogli tamkaj več maševati hrvatski mistifikatorji. Odnesele so ključne na poveljništvo in tam zapovedale, da se tako dolgo intereseirajo za stvar, dokler se niso cerkvene oblasti v sporazumu z reškim magistratom odločile, da pošljejo na našo Reko svečenike s čisto italijanskim čustvovanjem. Prihod msgr. Constantini a je Reko faktično odcepil od senjske škofije. S svečano mašo v nedeljo so naše svete ceremonije prešle v dobo ekskluzivnega in čistega italijanstva.

Sultan odstopi.

DKU Berlin, 19. maja. »Achtuhr-Abendblatt« poroča iz Bazla, da je po vesteh, ki so dospele tjakaj iz Londona naslovil sultan na Vrhovni svet poslanico, kjer izjavlja, da se namerava odpovedati prestolu in izročiti vladarske posle zavezniškim misijam, to pa, ker se nikakor ne more strinjati z določbami mirovne pogodbe in ker ni mogoče misliti, da bi ista mogla dobiti njegov podpis. Vrhovni svet končno veljavnega odgovora še ni sklenil.

Konferenca vesoljnega židovstva.

LDU Dunaj, 20. maja. Kakor doznava »Morgenzeitung« iz Pariza, bo v Toplicah na Češkem dne 27. julija židovska svetovna pomožna konferenca, katere se bodo udeležili delegati vsega sveta.

Sladkor se podraži.

LDU Praga, 20. maja. Povišanje cen sladkorni pesi letošnje žetve od 15 na 30 kron za meterski stot bo povzročilo na Čehoslovaškem podraženje cene sladkorju na 8 K za kilogram.

Turki v Baku?

DKU Berlin, 18. maja. »Vossische Zeitung« poroča iz Kopenhagena: »Times« doznava, da je Enver-paša zasedel Baku. Na poti v Georgijo se nahaja 50.000 Turkov, ki se nameravajo združiti s četami Mustafe Kemal-paše. Tuje misije v Baku razen perzijske, so bile internirane. (Poročilo je jako konfuzno in netočno. Kakor znano so bili Baku zasedli pred kratkim Rusi pred katerimi so vse tuje misije pobegnile. Kakšne misije naj bi bile potem internirane? Op. ur.)

Stayka delavcev pariških plinaren končana.

DKU Pariz, 18. maja. (Havas). Nameščenci pariških in okoliških plinaren so sklenili, da se jutri zopet povrnejo na delo.

Izvoz sadja in zelenjave iz Čehoslovaške.

DKU Praga, 19. maja. Izvoz sadja in zelenjave letošnje letine je strogo prepovedan.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V četrtek 20.: »Mam'zelle Nitouche«. Ab. A—42.
V petek 21.: »Satan v ženski«. Častni večer
Berte Bukšekove in Vala Bratine. Izven abon.
V soboto 22.: »Moč teme«. Proletarska pred-
stava ob zelo znižanih cenah.
V nedeljo 23.: »Nebesa na zemlji«. Gostuje Jo-
sip Povhe iz Ljubljane. Ab. A—43.
V ponedeljek 24.: »Španska muha«. Gostuje
Josip Povhe iz Ljubljane. Ab. B—44.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Proda se izvrsten daljnogled (Zeiss), pod ugod-
nimi pogoji. Vprašati je v kantini
kr. vojne realke. 3—3

Ženitna ponudba. Kuharica, 30 let stara,
z nekoliko premoženjem,
poštena, se želi spoznati s krščanskim znanja pro-
stim gospodom, ki bi imel kakšno boljšo službo. Po-
nudbe pod »Zvestoba 28« na upravništvo.

VRTNI KONCERT

se vrši danes v četrtek, dne 20. t. m.
od 19.—22. ure na vrtu restavracije

v »NARODNEM DOMU«.

Vstop prost! :: Za obilen obisk
:: se najtopleje priporoča ::

HINKO KOSIČ, restavrater.

V torek, dne 25. maja 1920

se bo vršilo

nakladanje konj

kateri so v hlevih pri Rapocu. Pojasnila se
dobe pri Krauszu.

NOVO!

Manufakturno blago, kakor različna platna za perilo, rjuhe,
namizne prte, fine chiffone, cefirje, vse vrste nogavic, črno
in belo volno, posteljna pregrinjala, gradl za žimnice 140 cm
širok, pepita za damske kostume, blago za ženske obleke, kro-
jaške potrebščine, podlaga in jadvovina vseh vrst po naj-
nižjih dnevnih cenah.

RUDOLF NIEFERGAL, Maribor, Koroška c. 1
(poleg cerkve sv. Alojzija). 2—1

NOVO!

VABILO na

izredni občni zbor

delniške družbe

„Mariborska tiskarna“ v Mariboru

ki bo

v ponedeljek, dne 31. maja 1920 ob 18. (6.) uri v
tiskarni, Maribor, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadstropje.

Vsi delničarji, ki imajo pravico do glasovanja se
vabijo, naj položijo svoje delnice odnosno interimna
potrdila najkasneje do včetega 27. maja t. l. pri rav-
nateljstvu Mariborske tiskarne v Mariboru.

Maribor, dne 20. maja 1920.

Upravni svet.

DNEVNI RED:

1. Sprememba pravil.

§ 26. Vsakih 10 delnic dajo pravico za en glas.
Glasovalno pravico na občnem zboru lahko vsak
delničar izvršuje osebno, ali pa po pooblaščenju.
Pooblaščenec je tudi lahko oseba, ki ni delničar
družbe.

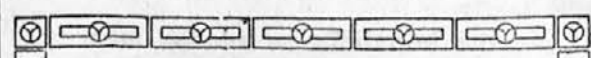
§ 27. Glasovalno pravico na občnem zboru
imajo oni delničarji, ki najkasneje 3 dni pred občnim
zborom založijo delnice, katere tvorijo podlago za
njihovo glasovalno pravico, na mestu, ki je objavljeno
v vabilu s katerim se sklicuje občni zbor.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako
245 množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
MARIBOR.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potu-
jočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvo-
rih, kakor tudi spremljanje železniških voz.
Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Mariborski denarni zavodi

naznanjajo slavnemu občinstvu, da osta-
nejo njihovi uradi kakor tudi blagajne

v soboto 22. maja t. l. zaprti.

Jadranska banka. — Anglo-banka. — Ljub-
ljanska kreditna banka. — Mariborska es-
komptna banka.